

100 שנה לתל-אביב ישראל רוקח

Tel-Aviv Centennial
Israel Rokach

שבט התשס"ח - 1/2008 - 790

השירות הבולאי

ישראל רוקח (תרנ"ו-תשי"ט, 1896-1959) שירת בתפקיד ראש העיר תל-אביב, כשבע-עשרה שנים, משנת 1936 ועד 1953.

ישראל, ילדם הרביעי של רחל ושמעון רוקח, נולד בשנת 1896 בנוה-צדק, הוא גדל בשכונה שהייתה פרבר של יפו, והתחנך בתלמודי תורה ובבית הספר אליאנס (כ"ח) שביפו. בשנת 1912 נשלח ללימודים בשווייץ. הוא למד הנדסת חשמל בפוליטכניון של ציריך, והשתלם במקצועו במרכזים התעשייתיים שבאנגליה. תקוותו הייתה להתמחות במקצוע אשר יועיל לבניין הארץ, ולהשתלב במפעלי החשמל של המהנדס פנחס רוטנברג. מחלת אביו ופטירתו בחורף 1922 אילצו את ישראל לשוב ארצה מוקדם משתכנו, והוא הקים בית מסחר לצרכי חשמל. בתקופה זו החלה פעילותו הציבורית, כשנבחר לוועד עיריית תל-אביב ומאיר דיזנגוף, ראש העיר, קירבו אליו להיות יד ימינו.

במועצת העיר השנייה, שנבחרה במאי 1925, קיבל ישראל רוקח את ניהול המחלקה הטכנית. בשנת 1928 התמודד רוקח במסגרת סיעת "הציונים הכלליים" בראשותו של דיזנגוף, והתמנה להיות סגנו. בספטמבר 1936, לאחר מותו של דיזנגוף התמנה רוקח לכהונת ראש העיר תל-אביב.

שנות כהונתו של ישראל רוקח היו רצופות באירועים הרי-גורל והיו מכריעות בהתפתחותה, בתכנונה הפיזי ובעיצוב אופייה החברתי, הכלכלי והתרבותי של העיר. במאורעות 1936-1939 שובשו החיים בתל-אביב, ופליטים מיפו חסו בתחומה, ואולם תגובת היישוב בתל-אביב הייתה הקמת הנמל העברי בחוף העיר. במלחמת העולם השנייה הופצצה העיר מהאוויר, ובמלחמת העצמאות התחוללו קרבות בגבולותיה.

בימי כהונתו של רוקח הייתה תל-אביב לזירה שבה התנסה היישוב לראשונה בשלטון עצמאי. בעיר העברית הגדולה התקיים מרכז השלטון האוטונומי העברי, שבו הונחו היסודות למערכות הבריאות, החינוך והרווחה.

רוקח היה למייצג נאמן של עירו וגם לשליחו של היישוב העברי כולו. רוקח, שניהל קשרים מינהליים תקינים עם השלטון הבריטי, לא היסס לצאת כנגדו במאבקים הלאומיים כנגד הספר הלבן, ובמאבק לעלייה, להתיישבות ולהגנה. ב-5 באוגוסט 1947 נעצר רוקח בידי הבריטים ונכלא בלטרון עם ראשי ערים ומנהיגי היישוב.

לאחר מלחמת העצמאות סופחה יפו לתל-אביב, וישראל רוקח הגה את שם העיר המאוחדת: "תל-אביב-יפו". בתחומי העיר הוקמו שיכונים חדשים לפליטים ולחיילים משוחררים ושכונות בעבר הירקון. לבתו הצעירה קרא רוקח "עירי", כביטוי לאהבת האב את עירו תל-אביב.

ישראל רוקח פרש מראשות העירייה בשנת 1953, עת התמנה לכהונת שר הפנים בממשלת ישראל. הוא הלך לעולמו בשנת 1959. העיר תל-אביב הנציחה את זכרו בשמות אתרים ומוסדות אחדים, אך יותר מכל בדמותה, בהתפתחותה ובמוסדותיה, שטביעת חותמו של רוקח ניכרת בהם גם לאחר שנים רבות.

נירית שלו-כליפא

תיאור הבול

הבול מונפק לקראת יובל המאה לייסוד תל-אביב. בבול מצויר דיוקנו של ישראל רוקח, ובשובל הבול - הבניין שבו שכנה עיריית תל-אביב ברחוב ביאליק. האיורים נעשו בידי רותי אל חנן על בסיס תצלומים מאוסף מוזיאון ארץ ישראל. במעטפת היום הראשון נראה סמלה של עיריית תל-אביב, המופיע על גבי עבודת קרמיקה "בצלאל" בחזית בניין העירייה הישן.

מעצבת: רותי אל חנן
Designer: Ruthie El Hanan

Tel-Aviv Centennial - Israel Rokach

Israel Rokach (1896-1959) served as the mayor of Tel-Aviv for some 17 years, from 1936 to 1953.

Israel, the fourth child of Rachel and Shimon Rokach, was born in 1896 in the Neve-Tzedek neighborhood. He grew up in the Jaffa suburb and was educated in Torah study schools as well as at the Alliance Israelite Universelle School in Jaffa. In 1912, Rokach was sent to study electrical engineering at the Zurich Polytechnic in Switzerland and later for advanced studies at industrial centers in England. His hope was to specialize in a profession which would contribute to the building of the country and to become part of engineer Pinhas Rotenberg's electricity plants. But the illness and subsequent death of Israel's father in 1922 forced him to return to Eretz Israel sooner than he had planned and he founded an electrical supply business. At that point he began his public activity and was elected to the Tel-Aviv Municipal Committee. He came to be Mayor Meir Dizengoff's right hand man.

When the second Municipal Committee was elected in May of 1925 Israel Rokach became the head of its Technical Department. In 1928 he ran as a representative of the "General Zionists" party, which was led by Meir Dizengoff, and was appointed as his Deputy Mayor. Following Dizengoff's death in September 1936, Rokach was appointed Mayor of Tel-Aviv.

His period in office was filled with crucial events and was decisive for the development, the physical planning and the formation of the city's social, economic and cultural character. The riots of 1936-1939 disrupted life in Tel-Aviv and refugees from Jaffa sought shelter there. The Yishuv in Tel-Aviv responded to these events by establishing the Hebrew port on the city's coast. Tel-Aviv was bombed from the air during World War II and battles took place along its borders during the War of Independence.

During Rokach's tenure Tel-Aviv became the Yishuv's first test of self-government. He led an autonomous Jewish government in the largest Hebrew city and laid the foundations for Israel's health, education and welfare systems there.

Rokach acted as a loyal representative of his city and as an emissary of the entire Jewish population. He conducted regular administrative relations with the British authorities, but did not hesitate to resist them in the national struggle against the White Paper and in favor of

חומת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

immigration, settlement and defense. On August 5, 1947 Rokach was arrested by the British and jailed in Latroun along with other mayors and leaders of the Yishuv. After the War of Independence Jaffa was annexed to Tel-Aviv and Israel Rokach coined the name of the unified city: "Tel-Aviv-Jaffa". New housing complexes were built for refugees and demobilized soldiers within the city as well as new neighborhoods across the Yarkon River. As a symbol of his love for his city Tel-Aviv, Rokach named his youngest daughter "Iri" (My City).

Israel Rokach retired as mayor of Tel-Aviv in 1953 when he was appointed as the Israeli Government's Minister of Interior. He passed away in 1959. The city of Tel-Aviv has commemorated Rokach by naming a number of sites and institutions after him, but more than anything else the mark that he made may still be seen in the city's character, development and institutions these many years later.

Nirit Shalev-Khalifa

Description of the stamp

The stamp is being issued in honor of Tel-Aviv's centennial.

Israel Rokach's portrait is portrayed on the stamp and on the tab - the building that housed the Tel-Aviv Municipality, located on Bialik St.

Illustrations: Ruthie El Hanan, based on photographs (Eretz Israel Museum collection). The first day cover shows the Tel-Aviv Municipal symbol which appears on a ceramic "Bezael" piece in front of the old Municipality building.

השירות הבולאי - טל: 03-5123933

שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 68021

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-3-5123933

12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 68021

www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

Issue: January 2008

Designer: Ruthie El Hanan

Stamps Size: 30.8 mm x 40.0 mm

Plate no.: 691 (2 phosphor bars)

Sheet of 15 stamps

Tabs: 5

Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.

Method of printing: Offset